ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka
a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **F. Š.,** zastoupeného advokátem JUDr. Jiřím Hrachovcem, se sídlem Palackého 195, Rožnov pod Radhoštěm, proti žalovanému: **Policie České republiky, Policejní prezidium,** se sídlem Strojnická 27, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2011, č. j. 8 A 66/2011 - 96,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Jiřího Hrachovce **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1.] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal Městskému soudu v Praze žalobu na ochranu před nečinností žalovaného s odůvodněním, že v zákonem stanovené lhůtě nevyřídil jeho žádost o informace.

[2.] V rámci soudního řízení zaslal stěžovatel městskému soudu podání doručené dne 29. 7. 2011, kterým požadoval po městském soudu, aby mu zaslal elektronický opis

(stejnopis) rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2011, č. j. 2 Ans 8/2011 - 68, kterým Nejvyšší správní soud zrušil jedno z předchozích usnesení městského soudu v tomtéž řízení, včetně doložky právní moci, do jeho datové schránky. Zároveň žádal vrácení příloh, které poskytl k řízení o kasační stížnosti.

[3.] Dále zaslal stěžovatel městskému soudu podání doručené dne 21. 11. 2011, jehož obsahem bylo podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu městským soudem k Nejvyššímu správnímu soudu, neboť stěžovatel spatřoval ve svém řízení průtahy. Proto požadoval, aby Nejvyšší správní soud nařídil podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), městskému soudu rozhodnout o stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků do třiceti dnů od právní moci usnesení a aby nařídil městskému soudu také zaplatit stěžovateli náhradu nákladů řízení v téže lhůtě.

[4.] Dne 22. 11. 2011 rozhodl městský soud svým usnesením č. j. 8 A 66/2011 - 94, že se stěžovateli přiznává osvobození od soudních poplatků.

[5.] Následně pak usnesením ze dne 23. 11. 2011, č. j. 8 A 66/2011 - 96, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností, odmítl oba výše rekapitulované stěžovatelovy návrhy. Ve vztahu k návrhu doručenému dne 29. 7. 2011 městský soud uvedl, že vrácení příloh přiložených k žalobě, respektive zaslání spisu Okresnímu soudu ve Vsetíně k nahlédnutí žalobcem do spisu, musel odmítnout s poukazem na § 45 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), navíc ve věci dosud nebylo meritorně rozhodnuto. Ve vztahu k návrhu doručenému dne 21. 11. 2011 pak uvedl, že - v souladu s § 174a zákona o soudech a soudcích - provedl sám do 30 pracovních dnů ode dne doručení návrhu všechny procesní úkony, u nichž podle stěžovatele docházelo k prodlení, takže již nebylo namístě, aby věc postupoval Nejvyššímu správnímu soudu. Stěžovatelovu žádost o náhradu nákladů řízení pak odmítl s poukazem na to, že podle § 60 s. ř. s. je náhrada nákladů řízení spojena až s meritorním rozhodnutím, které v daném řízení dosud nebylo vydáno.

II. Obsah kasační stížnosti

[6.] Stěžovatel v kasační stížnosti směřující proti tomuto usnesení uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a namítá jeho nezákonnost.

[7.] Ve vztahu k posouzení svého podání ze dne 29. 7. 2011 stěžovatel uvádí, že vracení příloh a zasílání spisu k jinému soudu je úkonem správy soudu, proto nebylo podle § 53 odst. 2 s. ř. s. namístě rozhodovat o něm usnesením.

[8.] Ve vztahu k posouzení svého podání ze dne 21. 11. 2011 stěžovatel připomíná městskému soudu, že z § 174a zákona o soudech a soudcích mu vyplývaly jen dvě možnosti: postoupit návrh Nejvyššímu správnímu soudu, nebo do třiceti dnů sám provést úkon, u nějž je namítáno prodlení. Městský soud tedy rozhodl *ultra vires*, když o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který směřoval proti němu, rozhodl napadeným usnesením, nad rámec toho, že samotný úkon, v němž docházelo k průtahům, učinil v zákonem stanovené třicetidenní lhůtě. Nadto stěžovatel tvrdí, že napadené usnesení bylo předčasné, neboť bylo vydáno již 23. 11. 2011, tedy v době, kdy stěžovateli ještě neuplynula třídenní lhůta pro sdělení o trvání na návrhu ve věci.

[9.] Konečně pak stěžovatel brojí proti tomu, že jej městský soud odkázal podle § 60 s. ř. s. s nárokem na náhradu nákladů řízení až na meritorní rozhodnutí. Stěžovatel ovšem

připomíná, že náhradu nákladů řízení v této fázi řízení ani nevyžadoval, pouze ji vyčíslil, aniž by uváděl, kdy o nich má městský soud rozhodnout. Kdyby o nich navíc městský soud již v této fázi rozhodl, založil by v otázce náhrady nákladů řízení překážku věci rozhodnuté.

[10.] Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje zrušit usnesení městského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

III. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[11.] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

[12.] Svou prvou námitkou brojí stěžovatel proti tomu, že o jeho návrzích rozhodoval městský soud formou usnesení, a označuje takový postup za rozporný s ustanovením § 53 s. ř. s. K posouzení této námitky je třeba nejprve připomenout znění daného ustanovení v rozhodné době:

„(1) Ve věci samé rozhoduje soud rozsudkem; usnesením jen tam, kde to zákon stanoví.

(2) V jiných věcech soud rozhoduje usnesením tam, kde to zákon stanoví.

(3) Proti rozhodnutí soudu jsou opravné prostředky přípustné, jen stanoví-li tak tento zákon.“

[13.] V dané věci městský soud nerozhodoval ve věci samé, nýbrž toliko o procesních návrzích, takže aplikace § 53 odst. 1 s. ř. s. část před středníkem, tedy rozhodování rozsudkem bylo z povahy věci vyloučeno. Pokud tak chtěl městský soud o stěžovatelových návrzích formálně rozhodnout, nabízela se mu toliko forma usnesení, jímž se podle § 53 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje „v jiných věcech“. V rozhodné době sice předpokládalo citované ustanovení, že se usnesení použije jen tam, „kde to zákon stanoví“, tím by však při použití striktního jazykového výkladu zůstávala řada oblastí, kde nebylo možno rozhodovat ani rozsudkem, nešlo-li o rozhodnutí ve věci samé, ani usnesením, pokud tak výslovně nestanovil zákon. Tento nedostatek s. ř. s. odstranila s účinností od 1. 1. 2012 novela číslo 303/2011 Sb. Důvodová zpráva k této novele § 53 odst. 2 s. ř. s. ostatně výslovně uváděla: *„Zmíněné ustanovení definuje, ve kterých věcech soud rozhoduje usnesením, tj. ve věci samé tam, kde to stanoví zákon (jinak rozhoduje rozsudkem), a dále v jiných věcech. Slovní spojení, podle kterého rozhoduje soud usnesením v jiných věcech tam, kde to stanoví zákon, je nadbytečné a matoucí, neboť v jiných věcech rozhoduje usnesením vždy.“* Do doby účinnosti této novely bylo namístě tento nedostatek odstraňovat výkladem připouštějícím použití usnesení všude tam, kde se nemeritorně rozhodovalo o právech a povinnostech účastníků řízení.

[14.] Je sice pravdou, že stěžovatelovy návrhy měly takovou povahu, že by v zásadě dostačovalo rozhodnout o nich faktickým postupem, respektive pouhým přípisem; vzhledem k tomu, jakou formou je učinil sám stěžovatel (použití hlavičky, nadpisu, odlišení samotného návrhu a jeho odůvodnění), je nicméně pochopitelné, že se městský soud rozhodl použít procesně vyšší formu usnesení. Taková volba přitom neznamená žádnou újmu na stěžovatelových hmotných či procesních právech; naopak rozhodnutí formou usnesení namísto pouhého neformálního přípisu bylo ze strany městského soudu určitou procesní vstřícností vůči stěžovateli, byť nikoli nezbytnou. Na postup městského soudu tak dopadá latinská zásada *superfluum non nocet*.

[15.] Totéž platí i vůči druhé stěžovatelově námitce, jež směřuje vůči tomu, jak městský soud naložil s jeho návrhem na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Stěžovatel má pravdu, že městský soud mohl postupovat pouze v rámci možností, jež mu nabízelo ustanovení § 174a odst. 3 zákona o soudech a soudcích: *„(3) Soud, vůči němuž jsou namítány průtahy v řízení, postoupí do 5 pracovních dnů ode dne doručení návrh na určení lhůty se svým vyjádřením soudu příslušnému o návrhu rozhodnout; o svém postupu soud navrhovatele informuje. To neplatí, pokud soud provede do 30 dnů ode dne doručení návrhu všechny procesní úkony, u nichž podle navrhovatele dochází k prodlení; v takovém případě se k návrhu dále nepřihlíží, ledaže navrhovatel výslovně ve lhůtě 3 dnů ode dne, kdy se o provedení úkonů dozví, prohlásí, že na návrhu trvá.“* Městský soud se rozhodl pro druhou možnost a na stěžovatelův návrh doručený dne 21. 11. 2011 zareagoval tím, že hned dne 22. 11. 2011 vydal požadované usnesení o osvobození stěžovatele od soudních poplatků. Tuto možnost využil plně v rámci zákonem poskytnuté třicetidenní lhůty, takže jeho postupu nelze v tomto pohledu nic vytknout. Stěžovatel sice mohl ve třídenní lhůtě prohlásit, že na návrhu trvá, to se však nestalo.

[16.] Za této situace, kdy byl stěžovatelův návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu vyřešen faktickým postupem městského soudu, by již bylo zbytečné samostatně o něm rozhodovat usnesením. Nelze ovšem přehlédnout, že kasační stížností napadené usnesení toliko oznamuje, že byl tento faktický úkon v zákonné třicetidenní lhůtě učiněn, a odmítá toliko druhý ze stěžovatelem navrhovaných výroků, tedy přiznání náhrady nákladů řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Je sice pravdou, že se městský soud mohl s danou otázkou vypořádat až v rozhodnutí o věci samé, nicméně pokud se rozhodl formou usnesení oznámit stěžovateli, že případné průtahy v jeho řízení již byly postupem předpokládaným ustanovením § 174a odst. 3 zákona o soudech a soudcích napraveny a že o požadované náhradě nákladů nemůže v dané procesní situaci samostatně rozhodnout, nelze v tom spatřovat protizákonnost. Není ostatně vůbec patrné, v čem by mohla forma usnesení zvolená městským soudem zasáhnout do stěžovatelových procesních či hmotných práv. Oznámením toho, že v dané fázi řízení nelze o otázce náhrady nákladů řízení rozhodnout, pak jistě nemůže vzniknout překážka věci rozhodnuté, jíž se stěžovatel taktéž obává.

[17.] Bezdůvodná je i stěžovatelova obava, že by jakoukoli újmu na jeho právech mohlo vyvolat to, že městský soud vydal usnesení napadené kasační stížností ještě před tím, než stěžovateli uplynula třídenní lhůta, v níž mohl prohlásit, že na svém návrhu z 21. 11. 2011 trvá. Tato námitka by samozřejmě byla závažná, pokud by stěžovatel takové prohlášení v zákonem dané lhůtě učinil. Za situace, kdy se rozhodl takové prohlášení neučinit, je třeba konstatovat, že hrozba neplatnosti, jež mohla během této třídenní lhůty zpochybnit postup městského soudu při řešení stěžovatelem namítaného průtahu, zůstala čistě hypotetickou a není třeba se jí dále zabývat.

IV. Závěr

[18.] Ze všech shora vyložených důvodů soud uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19.] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se

žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

[20.] Stěžovateli byl právním zástupcem pro řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a f) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy obhajoby, nahlížení do spisu) ve výši 2 x 2100 Kč, a náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu